

FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI ĊIVILI

IMĦALLEF

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.

ILLUM it-Tlieta, 25 ta' Ottubru, 2016

Kawża Numru 1

Rik. Nru. 415/12JRM

STEEL PROJECTS LIMITED (C – 27768)

VS

AVANTGARDE PROJECTS LIMITED (C – 37657)

Il-Qorti:

Rat ir-Rikors Maħluf imressaq fis-26 ta' April, 2012, bil-proċedura sommarja speċjali li bih u għar-raġunijiet hemm imsemmija, il-

kumpanija attriċi talbet li din il-Qorti (i) tiddeċiedi din il-kawża bid-dispensa tas-smiġħ *ai termini* tal-Artikolu 167 tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili (Kap. 12) *in vista* wkoll tad-dikjarazzjoni ġuramentata annessa Dok 'E'; u (ii) tikkundanna lis-soċjeta` mħarrka tħallas lis-soċjeta` attriċi s-somma ta' wieħed u sebgħin elf ħames mija u wieħed u għoxrin euro u sebgħin ċenteżmu (€71,521.70) dovuta kif fuq intqal. Talbet ukoll il-ħlas ta' l-impjaj legali u l-ispejjeż;

Rat id-degriet tagħha tal-21 ta' Ġunju, 2012¹ li bih ħalliet lill-kumpanija mħarrka tikkontesta l-kawża u tatha għoxrin jum biex tressaq ir-risposta tagħha;

Rat it-Tweġiba Maħlufa mressqa fl-10 ta' Lulju 2012² li biha l-kumpanija mħarrka laqgħet għall-azzjoni attriċi fil-mertu billi ċaħdet illi xi ammont huwa dovut lis-soċjeta` attriċi;

Rat in-nota b'dokumenti mehmuzin magħha imressqa mis-soċjeta` attriċi fid-19 ta' Settembru, 2012³;

Rat in-nota b'dokumenti mehmuzin magħha imressqa mis-soċjeta` mħarrka fl-20 ta' Settembru, 2012⁴;

Rat in-nota b'dokumenti mehmuzin magħha imressqa mis-soċjeta` mħarrka fit-23 ta' April, 2013⁵;

Rat in-nota b'dokumenti mehmuzin magħha imressqa mis-soċjeta` attriċi fit-13 ta' Novembru, 2013⁶;

Rat in-nota b'dokumenti mehmuzin magħha imressqa mis-soċjeta` attriċi fis-26 ta' Novembru, 2013⁷;

Rat in-nota b'dokumenti mehmuzin magħha imressqa mis-soċjeta` mħarrka fid-9 ta' April, 2014⁸;

¹ Paġ 12 tal-proċess

² Paġ 13 sa 15 tal-proċess

³ Paġ 18 sa 23 tal-proċess

⁴ Paġ 23 sa 30 tal-proċess

⁵ Paġ 86 sa 89 tal-proċess

⁶ Paġ 142 sa 165 tal-proċess

⁷ Paġ 166 sa 169 tal-proċess

⁸ Paġ 190 sa 250 tal-proċess

Rat in-nota spjegattiva mressqa mis-socjeta` attrici fit-22 ta' Mejju, 2014⁹, b'riferenza għad-dokumenti mressqin mill-kumpanija mħarrka tad-9 ta' April, 2014;

Rat id-degriet tagħha tal-4 ta' Ġunju, 2014¹⁰, li bih ħatret lill-Perit Arkitett Alan Saliba bħala perit tekniku;

Rat ir-Rapport imressaq mill-perit arkitett fit-12 ta' Jannar, 2015¹¹ u minnu maħluf kif imiss waqt is-smiġħ tal-24 ta' Frar, 2015¹²;

Rat in-nota tal-kumpanija mħarrka intimata mressqa fil-15 ta' Ġunju, 2015¹³, bil-mistoqsijiet tagħha magħmula lill-perit tekniku mressaq b'xhud tagħha fl-eskussjoni;

Rat in-nota imressqa mill-Perit Tekniku Alan Saliba fit-22 ta' Ġunju, 2015¹⁴, bit-tweġibiet tiegħu għall-mistoqsijiet tal-kumpanija mħarrka;

Rat ir-Rapport addizzjonali imressaq mill-perit arkitett fil-15 ta' Settembru, 2015¹⁵ u minnu maħluf kif imiss waqt is-smiġħ tal-4 ta' Novembru, 2015¹⁶;

Rat il-verbal tas-smiġħ tal-4 ta' Novembru, 2015¹⁷, li bih il-kumpanija attrici iddikjarat li kienet toqgħod fuq il-fehmiet tal-perit tekniku u fejn il-kumpanija mħarrka talbet mill-ġdid li l-Qorti tħalliha tressaq lill-istess perit b'xhud tagħha f'eskussjoni dwar il-fehmiet mogħtijin minnu fit-tieni rapport;

Rat in-nota tas-socjeta` mħarrka mressqa tas-17 ta' Diċembru, 2015¹⁸, bil-mistoqsijiet supplementari tagħha lill-perit eskuss;

Rat in-nota imressqa mill-Perit Tekniku Alan Saliba fis-7 ta' Jannar, 2016¹⁹, bit-tweġibiet tiegħu għall-imsemmija mistoqsijiet;

⁹ Paġ 253 sa 254 tal-proċess

¹⁰ Paġ. 256 tal-proċess

¹¹ Paġ 267 sa 282 tal-proċess

¹² Paġ 283 tal-proċess

¹³ Paġ 285 sa 293 tal-proċess

¹⁴ Paġ 296 u 297 tal-proċess

¹⁵ Paġ 301 sa 309 tal-proċess

¹⁶ Paġ 310 tal-proċess

¹⁷ Paġ. 310 tal-proċess

¹⁸ Paġ 311 sa 316 tal-proċess

¹⁹ Paġ 318 u 327 tal-proċess

Semgħet ix-xhieda mressqin mill-partijiet magħdud magħhom il-perit tekniku eskuss²⁰;

Rat id-degriet tagħha tal-14 ta' Jannar, 2016²¹ li bih iddikjarat magħluq l-istadju tal-ġbir tal-provi u tat lill-partijiet żmien sabiex iressqu s-sottomissjonijiet tagħhom bil-miktub;

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet imressqa mis-soċjeta` mħarrka fid-29 ta' Frar, 2016²²;

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet imressqa mis-soċjeta` attriċi fid-29 ta' April, 2016²³, bi twegiba għal dawk tal-kumpannija mħarrka;

Rat in-Nota ta' replika mressqa mis-soċjeta` mħarrka fit-18 ta' Mejju, 2016²⁴;

Rat il-kontro-replika mressqa mis-soċjeta` attriċi fit-8 ta' Ġunju, 2016²⁵;

Semgħet is-sottomissjonijiet ulterjuri tal-avukati difensuri tal-partijiet;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-degriet tagħha tat-12 ta' Mejju, 2016²⁶, li bih ħalliet il-kawża għas-sentenza;

Ikkunsidrat:

Illi din hija kawża għall-ħlas ta' bilanċ ta' prezz ta' xogħol sub-appaltat imwettaq mis-soċjeta` attriċi fuq inkarigu tas-soċjeta` mħarrka. Il-kontestazzjoni ewlenija ddur fuq sub-appalt imwettaq fi stabiliment kummerċjali fl-Imsida. Il-kumpannija mħarrka tilqa' għat-talba tas-soċjeta` attriċi billi ssostni li l-istruttura mibnija mis-soċjeta` attriċi saret ħażin għax ma tteħidx qies taċ-ċaqlieg li jkun hemm fiha u dan id-difett ġie trasmess fix-xogħol ta' *cladding* li għamlet il-kumpannija mħarrka fuq

²⁰ Xhieda tiegħu f'paġġ. 330 – 3 tal-proċess

²¹ Paġ 334 tal-proċess

²² Paġ 335 sa 339 tal-proċess

²³ Paġ 341 sa 345 tal-proċess

²⁴ Paġ 349 sa 355 tal-proċess

²⁵ Paġ 358 sa 363 tal-proċess

²⁶ Paġ 348 tal-proċess

I-struttura li bniet is-soċjeta` attriċi b`rizultat li nqala` xi madum imwañhal mal-faċċata;

Illi għal din l-azzjoni, il-kumpanija mħarrka laqgħet billi qalet li ħallset ħmistax-il elf euro (€ 15,000) aktar mis-sebghin elf euro (€ 70,000) li l-kumpanija attriċi tistqarr fir-Rikors Maħluf tagħha. Laqgħet ukoll billi qalet li s-sub-appalt ma twettaqx kollu u għalhekk ma hemmx lok għall-ħlas mitlub, u li, f`kull każ, mis-somma li tista` tkun dovuta trid titnaqqas somma ta` ħamest elef u mitejn euro (€ 5,200) bħala danni li l-kumpanija attriċi garrbitilha minħabba l-inadempiment min-naħa tagħha, u li l-kumpanija mħarrka kellha tagħmel tajjeb għalih mal-appaltant minħabba tkissir ta` ħgieg u x-xiri mill-ġdid tagħhom minn barra u l-kiri ta` krejn biex jerġa` jtellagħhom f`posthom;

Illi bħala fatti li joħorġu mill-atti tal-kawża jirrizulta li l-kumpanija mħarrka (minn issa `l hemm imsejha “Avantgarde”) kienet tgħaddi b`sub-appalt lill-kumpanija attriċi (minn issa `l hemm imsejha “SPL”) xogħlijiet ta` strutturi tal-azzar biex jintużaw f`appalti li Avantgarde kienet tingħata minn appaltanti differenti. Xogħol Avantgarde huwa dak li twettaq appalti fil-bini;

Illi wieħed mill-proġetti li ngħata lil Avantgarde kien jirrigwarda l-istabiliment tad-Ditta KPMG bl-isem ta` “*Portico Building*” fi Triq il-Marina, f`Tal-Pieta`;

Illi f`dak il-proġett, SPL kienet tqabbdet biex tipprovdi qafas tal-azzar²⁷ li kellu jitqiegħed mal-faċċata ta` żewġ binjiet li kienu sejrjn jingħaqdu fi stabiliment wieħed u b`mod li l-faċċata ta` barra kienet sejra titlibbes (“*cladding*”) b`mod li jidhru bħallikieku binja waħda²⁸. L-istruttura tal-azzar li kellha tagħmel SPL iddisinjaha l-perit tal-appaltant²⁹, imma l-kisi tal-istess qafas bil-madum sar minn Avantgarde³⁰. Ix-xogħol tat-tqegħid tal-qafas sar matul is-sajf tal-2010³¹;

Illi lejn it-tieni nofs tal-2011, inqalgħu xi problemi fuq ix-xogħol li sar fl-imsemmi proġett biċ-ċaqlieg fil-faċċata u l-perit tal-appaltant talab lil Avantgarde biex terġa` tneħħi xi parti mix-xogħol magħmul u tagħmlu

²⁷ Ara Dokti “GV1” u “GV2”, f`paġġ. 100A u 101 tal-proċess

²⁸ Xhieda ta` Joseph Vella u tal-A.I.C. Paul Camilleri f`paġġ. 33 u 176D tal-proċess

²⁹ Xhieda ta` Joseph Vella, Godwin Vella u l-A.I.C. Kenneth Camilleri f`paġġ. 74, 124 u 180 tal-proċess

³⁰ Kontro-eżami ta Joseph Vella f`paġ. 76 tal-proċess

³¹ Xhieda ta` Simon Sciberras u Carmel Tanti f`paġġ. 167 u 169 tal-proċess

sew³². F'dak iż-żmien, għaddiet korrispondenza ma taqtax bejn Avantgarde u l-perit tal-appaltant³³;

Illi fit-22 ta' Frar, 2012, SPL talbet lil Avantgarde b'ittra uffiċjali tħallasha l-bilanċ tax-xogħlijiet li ma kinux tħallsu³⁴, u fetħet din il-kawża fis-26 ta' April, 2012;

Illi, għal dak li jirrigwarda l-konsiderazzjonijiet ta' xejra legali li jsawru l-każ, joħroġ ċar li l-qofol tal-kwestjoni bejn iż-żewġ partijiet tintrabat man-natura tax-xogħol sub-appaltat u wkoll mal-mod kif twettaq. Kif ingħad qabel, il-kwestjoni kienet limitata għall-appalt mogħti lil Avantgarde fil-binja ta' KPMG f'Tal-Pieta';

Illi biex wieħed jistabilixxi fiex tabilhaqq kien jikkonsisti x-xogħol li tqabbdet tagħmel Avantgarde u liema minnu hija sub-appaltat lil SPL, f'din il-kawża, ġie mqabbad perit tekniku li għamel żewġ rapporti dwar dan l-inkariku kif ukoll wieġeb għal mistoqsijiet li sarulu in eskussjoni;

Illi fl-ewwel relazzjoni tiegħu³⁵, il-Perit Tekniku wasal għall-fehma li (A) ix-xogħol li wettqet is-soċjeta` attriċi, bħala sub-appaltatriċi tas-soċjeta` mħarrka, fl-uffiċini tal-KPMG, Triq Marina, Pietà` kienu jikkonsistu fi strutturi tal-ħadid fejn blokk eżistenti ġie mkabbar permezz tal-bini ta' sular fuqu u permezz ta' blokk maġenbu għoli ħames (5) sulari flimkien ma' blokk ieħor għoli żewġ (2) sulari; (B) mal-qafas ewlieni tal-azzar, is-soċjeta` attriċi wweldjat strutturi sekondarji oħra tal-ħadid taħt it-twieqi, bejn l-istruttura l-ġdida u dik oriġinali, kif ukoll qafas sabiex miegħu jaqbd u l-*ferrings* biex jieħdu l-*cladding* li sar mis-soċjeta` mħarrka. Dan il-qafas sar biss mal-blokk il-ġdid tal-ħadid li għamlet is-soċjeta` attriċi u ma sarx mal-blokk oriġinali tal-konkos; konkluzjoni li l-Perit Tekniku wasal għaliha fuq is-saħħa tar-ritratti GV3 sa GV 7³⁶ li juru li twaħħlu *ferrings* mis-soċjeta` mħarrka u ma juru l-ebda qafas tal-ħadid mis-soċjeta` attriċi. (Ċ) Ir-rikorrent ħadmet ukoll xogħlijiet oħra li jinkludu: (i) struttura addizzjonali fuq il-binja tan-naħa ta' barra; (ii) xi travi żgħar għall-aperturi; (iii) struttura fir-rokna fejn hemm l-entrata għall-blokka oriġinali u (iv) taraġ li jagħti mill-bitħa għal fuq l-istruttura ta' żewġ sulari, liema taraġ ma kienx miżbugħ u mhux miksi bil-lastiku;

³² Xhieda tal-A.I.Ċ. Paul Camilleri f'paġġ. 91 – 8 tal-proċess

³³ Dokti "JVB" sa "JVK" u "PC1", f'paġġ. 46 sa 72 u 87 – 9 tal-proċess

³⁴ Dokti "A1" sa "C1", f'paġġ. 19 – 22 tal-proċess

³⁵ F'paġġ 267 – 274 tal-proċess

³⁶ F'paġġ 102 – 6 tal-proċess

Illi bi twegiba għall-mistoqsijiet li sarulu in eskussjoni mis-soċjeta` mħarrka, il-Perit Tekniku wieġeb li r-ritratti GV6 u GV7 juru twieqi ta' sitt metri li jinstabu fuq il-brikks li magħhom twaħħlu *ferrings/boards/cladding* mis-soċjeta` mħarrka. Sostna li s-soċjeta` attriċi m'għamlet l-ebda struttura sekondarja fuq il-binja oriġinali³⁷;

Illi, min-naħa l-oħra, fir-relazzjoni addizzjonali tal-15 ta' Settembru 2015, il-Perit Tekniku ikkonstata li: (1) waqa' l-madum tal-*cladding* fin-naħa ta' fuq, maċ-ċnut taħt it-twieqi u mal-pilastru ċentrali li kien jifred il-bini oriġinali mill-binja l-ġdida. Sab li (2) l-istruttura l-ġdida u dik qadima jagħmlu movimenti differenti kemm minħabba l-etajiet differenti tagħhom kif ukoll il-materjal li bih ġew mibnija. Għalhekk meta saru r-rifinituri partikolarment fil-ġonta bejn il-binja oriġinali u dik ġdida, kellhom isiru *movement joints*. Għalkemm ma saritx *movement joint* fejn l-istruttura tal-ħadid tal-binja l-ġdida intrabtet mal-konkrit tal-binja eżistenti, b'daqshekk ma jfissirx li ma kellhiex issir *movement joint* fid-dettall tal-*cladding*. Il-Perit Tekniku jgħib bħala eżempju l-*expansion joints* li skond il-prattika tas-sengħa tal-bini jsiru fil-madum tal-art jew fil-kontrabejt, minkejja li ma tkunx saret *expansion joint* fl-istruttura ta' taħtha. Sab ukoll li (3) l-istruttura tal-ħadid saret skond is-sengħa u l-arti u skond l-istruzzjonijiet tal-perit inkarigat mill-proġett. Wasal għall-fehma li (4) id-difetti fil-*cladding* seħħew minħabba (i) nuqqas ta' *movement joints* fid-dettall tal-*cladding* u (ii) nuqqas ta' *movement joints* fl-istallar tal-*boards* u (iii) nuqqas ta' kolla mqiegħda sewwa meta twaħħal il-madum mal-*boards*³⁸;

Illi permezz ta' nota tas-7 ta' Jannar 2016, il-Perit Tekniku wieġeb għal iktar mistoqsijiet in eskussjoni tas-soċjeta` mħarrka. Huwa wieġeb li: (a) jaqbel li jekk l-istruttura sekondarja fiha difett, dan jeffettwa l-*cladding system* kollha kemm hi; (b) jaqbel li jekk l-istruttura primarja tiċċaqlaq, iċ-ċaqlieq jiġi trasmess fl-istruttura sekondarja billi dawn huma wweldjati u marbuta ma' xulxin; (ċ) is-*sliding joints* kellhom isiru bejn il-*ferrings* u l-qafas sekondarju, jew fil-*ferrings* infushom. Kellhom isiru wkoll *sliding joints* jew dettalji vertikali biex jikkompensaw għad-differenza fiċ-ċaqlieq bejn il-binja l-antika u l-binja l-ġdida; (d) jaqbel li s-soċjeta` attriċi bniet sular ieħor fuq l-istruttura antika, bl-istess metodu tal-binja l-ġdida, kif diġa` wera f'paragrafu 2.1 tar-Relazzjoni Addizzjonali u li bniet ukoll qafas sekondarju li baqa' nieżel mal-bini l-antik biex ipprova bażi għall-

³⁷ Paġ. 257 tal-proċess

³⁸ Difett misjub ukoll mill-perit Neil Felice, imqabba mis-soċjeta` attriċi *ex parte* waqt is-smiġħ tal-kawża, li mar fuq il-post waqt ix-xogħlijiet – fol 108. Avantgarde tqajjem id-dubju dwar il-kompetenza u l-kwalifiki tal-imsemmi perit dwar il-*cladding systems*, u karatteristiċi tekniċi tal-kolla

istruttura tal-ħġieġ u bħala bażi għall-*ferrings* li magħhom wehel il-*cladding*. It-twieqi fil-parti antika twaħħlu fuq il-brikks; fil-parti l-ġdida fuq il-qafas sekondarju. Iżda mbagħad wieġeb li jista' jkun li fil-binja l-antika t-twieqi kellhom isiru iktar 'il barra u allura jserrġu fuq il-qafas sekondarju. Il-Qorti tosserva li dan il-fatt huwa kkonfermat ukoll minn wieħed mill-periti tal-appaltant sid tal-binjiet, jiġifieri l-Perit Paul Camilleri³⁹;

Illi għalhekk il-Perit Tekniku jidher li biddel il-verżjoni oriġinali tiegħu fl-ewwel rapport li għamel fis-sens li fil-parti l-qadima s-soċjeta` attriċi m'għamlet l-ebda xogħlijiet. Jidher li fil-bidu, il-Perit straħ fuq ritratti li juru *ferrings* imwaħħlin direttament mal-ħajt tal-brikks ta' parti mill-binja l-antika; xogħol li *ex admissis* sar mis-soċjeta` mħarrka. B'danakollu kien hemm partijiet oħrajn tal-istess struttura – 60% skond ma jingħad mis-soċjeta` mħarrka f'waħda min-noti ta' sottomissjonijiet tagħha, għalkemm ma ġgib l-ebda prova konkreta ta' dan – fejn ukoll għamel qafas sekondarju u dan billi l-bini qadim kien mibni b'mod impreciz vertikament u għalhekk is-sid riedet tgħatti dan id-difett;

Illi mill-provi mressqa ħareġ li l-istruttura oriġinali kienet mibnija skond is-sengħa u l-arti, u ma kinitx tiċċaqlaq; kieku kien hekk, kien ikun hemm ħsara fil-madum u ħitan ta' ġewwa. Iċ-ċaqlieq li rriżulta u li semmew il-Periti huwa bejn il-ħadid u l-*cladding*⁴⁰;

Illi dwar il-parti l-qadima, il-perit Paul Camilleri huwa tal-fehma li “l-*steel structure* din l-istruttura mal-konkos, hemmhekk ma kellux isir expansion joint, kellhom jintrabtu ma' xulxin bil-boltijiet waħda mal-oħra imbagħad il-*finishes* trid tiegħu l-prekawzjonijiet biex ma jiġux ikkrejati *serviceability*.”⁴¹ Il-perit tekniku xehed dwar l-istruttura tal-ħadid kollha kemm hi, u wera l-fehma li ċ-“ċaqlieq mhux bilfors li jiġi trasmess fil-*cladding* li sar mis-soċjeta` mħarrka li kieku dan il-*cladding* kien iddettaljat sew”⁴². Għalhekk jirriżulta li kemm l-istruttura ewlenija tal-ħadid kif ukoll il-ħadid li serva ta' qafas li fuqu twaħħlu l-*ferrings* u l-*cladding* saru sewwa u skond is-sengħa u l-arti. Kienet is-soċjeta` mħarrka li kellha taħseb għaċ-ċaqlieq billi tipprovdi *sliding joints* fil-*ferrings* infushom inkella bejn il-*ferrings* u l-*cladding*;

Illi s-soċjeta` mħarrka, fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħha⁴³ tišhaq li sid il-post qalgħet mhux biss il-*cladding* esegwit minnha imma wkoll l-

³⁹ F'paġ. 96 tal-proċess

⁴⁰ Ara twegiba tal-perit tekniku §3.2 tar-Relazzjoni Addizzjonali u risposta għal domanda ulterjuri 8(i)

⁴¹ Xhieda tiegħu f'paġ. 97 tal-proċess

⁴² Nota tiegħu f'paġ. 327 tal-proċess

⁴³ §10 f'paġġ. 337 – 8 tal-proċess

istruttura tal-ħadid sekondarja magħmula mis-soċjeta` attriċi, biex minflokhom għalqu l-bini bil-ġebel, u li dan juri li x-xogħol sekondarju sar ħażin, u li jekk kien hemm problema fil-*cladding* dan kien ġej mill-istruttura sekondarja. Din l-asserzjoni ġiet miċħuda mis-soċjeta` attriċi.⁴⁴ Skond ir-rikors maħluf tal-kawża li sid il-post fetaħ kontra Avantgarde⁴⁵, esibit mis-soċjeta` konvenuta nnifisha, tali *cladding* reġa' sar mill-ġdid.⁴⁶ F'kull każ, lanqas tirriżulta mill-provi u lanqas ifisser neċessarjament li tneħħiet għax kienet magħmula ħażin; jekk minflok il-*cladding* saret struttura tal-ġebel, kif issostni l-istess soċjeta` mħarrka, allura ma kienx hemm bżonn iktar tal-ħadid sekondarju biex iżomm il-*cladding*;

Illi s-soċjeta` mħarrka targumenta wkoll li l-materjal użat fil-*cladding* ma kienx jippermetti l-użu ta' *sliding joints*. Dwar dan, iżda, il-perit tekniku ma ġiex eskuss, għalkemm saritlu eskussjoni ferm serrata fuq aspetti oħra tar-relazzjoni tiegħu. Barra minn hekk, ġaladarba kienet is-soċjeta` mħarrka li waħħlet il-*cladding*, kien jispetta lilha li tivverifika li l-istrutturi li għamlet is-soċjeta` attriċi kienu tajbin biex jitwaħħal il-*cladding* magħhom, fl-ipoteżi – li ma tirriżultax – li dawn kienu magħmulin ħażin. Kif tajjeb ingħad f'każijiet li jixbhu lil qagħda bħal din⁴⁷, fil-każ ta' persuna tas-sengħa li titqabbad tkompli fuq xogħol li beda ħaddieħor, "*mhix skuzanti l-allegazzjoni tal-konvenut li hu mexa fuq dak li sab*". Dan ir-raġunament jaqbel mal-ħsieb ġuridiku li l-appaltatur għandu l-obbligu "*di resistere ad ordini che egli vedesse pregiudizievoli alla solidità e contrari alle buone regole dell' arte*" (Vol. XXV.i.727); u li l-appaltatur hu dejjem u fi kwalunkwe sitwazzjoni obligat jezegwixxi x-xogħlijiet miftehma u lilu fdati "*secondo i dettami dell'arte sua*" (Kollez. Vol. XXVII.i.374 u Vol. XLI.ii.892)";

Illi minn dawn il-konsiderazzjonijiet kollha, il-Qorti tasal għall-fehma li SPL tat lil Avantgarde xogħol tajjeb u li x-xiljiet ta' Avantgarde f'dan ir-rigward ma jirriżultawx mistħoqqa;

Illi permezz tal-eċċezzjoni 2(a) Avantgarde teċepixxi li hija ħallset akkont lis-soċjeta` attriċi ħamsa u tmenin elf euro (€85,000) u mhux biss is-sebgħin elf euro (€70,000) li tirrikonoxxi SPL. Fil-fatt, mill-provi dokumentali mressqa, iżda jirriżulta li €15,000 mis-somma ta' €85,000 kienu tħallsu minn Avantgarde Holdings u mhux mis-soċjeta` mħarrka. Joseph Vella, in kontro-eżami⁴⁸, intwera *e-mail* tas-6 ta' Settembru

⁴⁴ Paġ. 344 tal-proċess

⁴⁵ Ara Dok "SP1", f'paġġ. 143 – 5 tal-proċess

⁴⁶ *Ibid.* §8 f'paġġ. 144 tal-proċess

⁴⁷ P.A. PS 16.06.2003 fil-kawża fl-ismijiet *Christine Saliba et vs Emanuel Briffa* (mhix appellata)

⁴⁸ Xhieda tiegħu f'paġġ. 42 tal-proċess

2010⁴⁹ li turi li huwa aċċetta li kien fadallu bilanċ ta' €75,000. Giet esibita wkoll ittra ufficċjali b'hal prova ta' dan⁵⁰;

Illi għalhekk, din l-eċċezzjoni ta' Avantgarde mhijiex tajba u mhix sejra tintlaqa';

Illi Avantgarde eċċepiet ukoll⁵¹ li s-sub-appalt ma twettaqx kollu u għalhekk trid li titnaqqas is-somma ta' €5,000 minn dak li qiegħda titlobha SPL. Avantgarde ma tfissirx kif waslet għal din iċ-ċifra. Joseph Vella, rappreżentant ta' Avantgarde u mressaq minnha spjega li s-socjeta` attriċi kellha twaħħal taraġ tal-ħadid u li dan ġie mwaħħal "daqsxejn tard" u "ma kienx miżbugħ, kellu jsir xi *threads* tal-lastiku ma sarx u rrid ngħid illi r-*railing* kien forsi daqsxejn fjakk. Il-klijent żarmah". Vella żied jgħid li t-taraġ għadu fil-post,⁵² u li ġie komplut minn sid il-post b'*finishing* iktar lussuż minn dak ordnat. Żied jgħid li s-sid ma wżax ir-*railing* tat-taraġ għax m'għoġbux b'hal disinn u ħallih fil-bitħa fejn hemm it-taraġ.⁵³ Filwaqt li jidher li kien hemm nuqqas da parti ta' SPL billi m'għamlitx ir-*railing* kif ordnat, Avantgarde ma wrietx kif waslet għall-figura ta' €5,000 jew li kien hemm xi sanzjoni miftehma ma' SPL dwar id-dewmien jew tħaddmet xi klawsola penali;

Illi minħabba f'hekk, il-Qorti ma ssibx li għandha bażi biex tnaqqas xi ammont mitlub minn SPL minħabba xi inadempiment min-naħa tagħha u għalhekk din l-eċċezzjoni wkoll ma tistax tintlaqa';

Illi Avantgarde eċċepiet ukoll li mill-ammont mitlub għandhom jitnaqqsu ħamest elef u mitejn euro (€5,200) b'hal danni mgarrbin minnha b'għemil ta' SPL minħabba l-ksur bi traskuraġni ta' tliet ħġigiet kbar ('*triple glazed*') waqt li kien qiegħed jitpoġġa t-taraġ imsemmi, u li kellhom jiġu rimpjazzati minn barra minn Malta.⁵⁴ Skond Joseph Vella, il-prezz tal-ħġieġ kien ta' madwar tliet elef u tliet mitt euro (€3,300), flimkien ma nefqa għall-kiri ta' *tower crane* (fil-fatt huwa l-istess tagħmir li kien intuża għax-xoġħol ta' qabel imma li tħalla armat fuq il-post sa ma waslu minn barra l-ħġieġ li kellu jinbidel) biex reġa tpoġġa l-ħġieġ. Huwa kien wiegħed li jressaq kopji tar-riċevuti tal-ħlas tal-ħġieġ, iżda baqa' qatt ma esibihom. It-*tower crane* kien armat fuq il-post; kien ġiebu Godwin Vella iżda Avantgarde assumiet il-kera tiegħu sakemm ġie l-ħġieġ minn

⁴⁹ Dok "JVA" f'paġġ. 31 – 2 tal-proċess

⁵⁰ Dok "SP2" f'paġġ. 160 – 5 tal-proċess

⁵¹ Eċċezzjoni 1(ii)

⁵² F'paġġ 37 tal-proċess

⁵³ Xhieda tiegħu f'paġġ. 79 tal-proċess

⁵⁴ eċċezzjoni 1(iv)

barra minn Malta madwar tliet ġimgħat wara. B'danakollu, Joseph Vella ma għarafx jgħid kemm kienet il-kirja kuljum tal-krejn għax il-kirja kienet daħlet għalih SPL⁵⁵. Min-naħa l-oħra, Godwin Vella, direttur ta' SPL, ammetta l-ħtija u aċċetta li jagħmel tajjeb għal dawn id-danni, iżda stqarr li huwa ħgieġa waħda kisser u mhux tlieta u wera fejn inkisret⁵⁶. Simon Sciberras, Carmel Tanti u Mario Spiteri, impjegati ta' SPL u li kienu fuq il-lant tax-xogħol ukoll ikkonfermaw li nkisret ħgieġa waħda⁵⁷;

Illi fil-fehma tal-Qorti hemm ekwivoku. Probabilment tkissret ħgieġa waħda, li kienet *triple glazed* u b'hekk ifisser li tkissru tliet ħġigiet. Filwaqt li bla dubju seħnew danni, m'hemmx prova li dawn jammontaw għas-somma pretiża minn Avantgarde ta' ħamest elef u mitejn euro (€5,200). Il-prova tad-dannu mgarrab trid issir minn min jallegaha u li din issir fi grad tajjeb li l-Qorti tista' toqgħod fuqha;

Illi tressqet ukoll eċċezzjoni⁵⁸ li l-fatturi tat-Taxxa dwar il-Valur Miżjud maħruġa minn SPL juru numru tal-VAT ħażin u għalhekk Avantgarde ma tistax titlob *VAT credit* fuqhom. Dan l-iżball ġie ammess minn SPL fil-mori tal-kawża pproduċiet fatturi bin-numru t-tajjeb;

Illi Avantgarde eċċepiet ukoll li l-kawża hija intempestiva' għax hemm ftehim taċitu bejn il-partijiet, li ilhom jaħdmu flimkien għall-aħħar kwart ta' seklu li l-ħlas isir meta s-soċjeta` mħarrka titħallas mingħand l-appaltant, u f'dan il-każ il-ħlas għadu ma sarx. Mistoqsi l-għala l-kawża saret qabel waqtha, Joseph Vella m'għarafx iwieġeb⁵⁹;

Illi fil-qafas tal-provi li tressqu, il-Qorti ssib li din l-eċċezzjoni mhix sostenibbli għax, minn dak li jidher mill-premessi tar-Rikors Maħluf tal-appaltant esibit mis-soċjeta` mħarrka stess, din tħallset; għalkemm qed tiġi mfittxija għax-xogħol ħażin li għamlet. Kien hemm okkażjoni fejn Godwin Vella iltaqa' ma' Joe Schembri, impjegat tal-KPMG li qallu li kienu ħallsu l-kont kollu lil Avantgarde.⁶⁰ Avantgarde ma merietx din il-prova;

Illi għalhekk, il-Qorti tasal għall-fehma li t-tieni talba ta' SPL hija mistħoqqa fl-ammont sħiħ tagħha;

⁵⁵ Dok "JVA", f'paġ. 32 tal-proċess

⁵⁶ Ritrat Dok "GV10" f'paġ. 122 tal-proċess

⁵⁷ Xhieda tagħhom f'paġġ 167 – 9 tal-proċess

⁵⁸ eċċezzjoni 1(v)

⁵⁹ Xhieda tiegħu f'paġ. 39 tal-proċess

⁶⁰ Xhieda tiegħu f'paġ. 126 tal-proċess

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi l-kawża billi:

Filwaqt li **tiċhad l-eċċezzjonijiet kollha** tal-kumpannija mħarrka bħala mhumieq mistħoqqa fil-fatt u fid-dritt;

Tastjeni milli tqis aktar l-**ewwel talba** attriċi, u dan fid-dawl tad-degriet mogħti fil-21 ta' Ġunju, 2012;

Tilqa' t-tieni talba attriċi u tikkundanna lill-kumpannija mħarrka tħallas lill-kumpannija attriċi s-somma ta' wieħed u sebgħin elf ħames mija u wieħed u għoxrin euro u sebgħin ċenteżmi (€ 71,521.70) rappreżentanti l-prezz ta' xogħlijiet konsenjati minnha lill-kumpannija mħarrka fuq ordni tagħha, u bl-imgħaxijiet legali fuq l-imsemmija somma b'seħħ mit-22 ta' Frar, 2012, sal-jum tal-ħlas effettiv; u

Tordna wkoll li l-kumpannija mħarrka tħallas l-**ispejjeż tal-kawża**.

Moqrija

**Onor. Joseph R. Micallef LL.D.,
Imħallef**

25 ta' Ottubru, 2016

**Geraldine Rickard
Deputat Registratur**

25 ta' Ottubru, 2016